

Vlaams Ministerie  
van Onderwijs en Vorming

**Onderwijsinspectie**  
Hendrik Consciencegebouw  
Koning Albert II-laan 15  
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be  
www.onderwijsinspectie.be

---

## Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool voor Buitengewoon Onderwijs - Remi Quadens te Brasschaat

---

|             |                                                |                                                                 |
|-------------|------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|
|             | Hoofdstructuur                                 | bubao                                                           |
|             | Instellingsnummer                              | 25627                                                           |
|             | Instelling                                     | Vrije Basisschool voor Buitengewoon<br>Onderwijs - Remi Quadens |
| directeur   |                                                | Bert MURAWSKI                                                   |
| adres       |                                                | Miksebaan 264 - 2930 BRASSCHAAT                                 |
| telefoon    |                                                | 03-633.25.70                                                    |
| fax         |                                                | 03-663.44.53                                                    |
| e-mail      |                                                | bubao@olo.be                                                    |
| website/URL |                                                | www.olo.be                                                      |
|             | Bestuur van de instelling                      | 124743 - VZW Diensten- en<br>Begeleidingscentrum te BRASSCHAAT  |
| adres       |                                                | Miksebaan 264 - 2930 BRASSCHAAT                                 |
|             | Scholengemeenschap                             | 122093 - Basisonderwijs Agora te SCHILDE                        |
| adres       |                                                | Kasteeldreef z/n - 2970 SCHILDE                                 |
|             | CLB                                            | 114281 - CLB vh GO Brasschaat te<br>BRASSCHAAT                  |
| adres       |                                                | Van Hemelrijcklei 81 - 2930 BRASSCHAAT                          |
|             | Dagen van het doorlichtingsbezoek              | 29/11/2010,30/11/2010,02/12/2010,<br>06/12/2010                 |
|             | Einddatum van het doorlichtingsbezoek          | 06/12/2010                                                      |
|             | Datum bespreking verslag met de<br>instelling  | 14/01/2011                                                      |
|             | Samenstelling inspectieteam                    |                                                                 |
|             | Inspecteur-verslaggever                        | Lydia Loquet                                                    |
|             | Teamleden                                      | Dirk Janssens<br>Ludo De Lee                                    |
|             | Deskundige(n) behorend tot de<br>administratie | nihil                                                           |
|             | Externe deskundige(n)                          | nihil                                                           |

## NHOUDSOPGAVE

|                                                                           |    |
|---------------------------------------------------------------------------|----|
| INLEIDING .....                                                           | 3  |
| 1. SAMENVATTING .....                                                     | 5  |
| 2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING .....                                        | 7  |
| 2.1 Leergebieden in de focus .....                                        | 7  |
| 2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus .....                    | 7  |
| 3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL .....                                          | 7  |
| 4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN? .....                  | 7  |
| 4.1 Wereldoriëntatie.....                                                 | 7  |
| 4.2 wiskunde - wiskunde: functioneel rekenen - wiskundige initiatie ..... | 8  |
| 5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT? .....                            | 9  |
| 5.1 Personeelsbeheer.....                                                 | 9  |
| 5.2 Professionalisering .....                                             | 9  |
| 5.3 Materieel beleid .....                                                | 10 |
| 5.4 Welzijn .....                                                         | 10 |
| 5.5 Curriculum .....                                                      | 10 |
| 5.6 Begeleiding .....                                                     | 10 |
| 5.7 Evaluatie .....                                                       | 12 |
| 6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL .....                                    | 12 |
| 7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL .....                                | 13 |
| 7.1 Wat doet de school goed? .....                                        | 13 |
| 7.2 Wat kan de school verbeteren? .....                                   | 13 |
| 7.3 Wat moet de school verbeteren? .....                                  | 14 |
| 8. ADVIES.....                                                            | 15 |
| 9. REGELING VOOR HET VERVOLG .....                                        | 15 |

## INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling<sup>1</sup> door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en woonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

---

<sup>1</sup> Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

[www.onderwijsinspectie.be](http://www.onderwijsinspectie.be) en [www.doorlichtingsverslagen.be](http://www.doorlichtingsverslagen.be)

## 1. SAMENVATTING

De Vrije Basisschool voor buitengewoon onderwijs 'Remi Quadens' is met het Diensten- en Begeleidingscentrum Openluchttopvoeding en een school voor Buitengewoon Secundair Onderwijs gelegen op een gezamenlijke campus in een ruime groene omgeving. De school biedt **buitengewoon onderwijs** aan voor leerlingen met een attest type 1, 3 en 8.

Sedert de vorige schooldoorlichting zijn er meerdere aspecten van de schoolwerking grondig en in positieve zin veranderd. De **doelgerichte en planmatige aanpak** van het nieuwe schoolbestuur en van het intern leiderschap resulteert in een meer **gestructureerd schoolbeleid** dat in toenemende mate verwachtingen stelt en accenten legt. Het beleid investeerde niet alleen sterk in de **vernieuwing van de infrastructuur** en in de aanschaf van gepast didactisch materiaal maar ook in het geven van vernieuwende impulsen, het **stimuleren van de professionalisering** en de **ondersteuning van het team**. Deze aanpak resulteerde in het huidige **positief leefklimaat** waarbij het welbevinden van zowel leerkrachten als kinderen nog groeit.

Gezien de aanwezigheid van een grote groep kinderen met een socio-emotionele problematiek, met autismespectrumstoornissen en/of gedragsproblemen pakte het team als voornaamste **prioriteit de sociale en emotionele begeleiding** van leerlingen aan. De school wil duidelijk laagdrempelig zijn. Ze betreft de ouders via diverse initiatieven meer en meer als **'partners in de zorg'**. De ontwikkeling van een schoolvisie over de gelijkgerichte begeleiding van leerlingen met een socio-emotionele problematiek leidde tot duidelijke afspraken rond straf- en beloningssystemen.

De aandacht voor een meer gestructureerde aanpak gaf aanleiding tot de ontwikkeling van een **leerlijn sociaal-emotionele ontwikkeling**. Doelen uit deze leerlijn meer planmatig nastreven in de lessen vormt nog een uitdaging voor het team.

Ook voor **wiskunde** ontwikkelde het team een **leerlijn** op basis van de ontwikkelingsdoelen en/of eindtermen. Het team ervaart het huidige gebruik ervan als weinig functioneel en hanteert ze veeleer vanuit **verantwoordingsperspectief** dan wel als een werkinstrument voor de doelenselectie en –evaluatie in de handelingsplanning. De school kan deze leerlijn meer functioneel integreren in het proces van handelingsplanning. Dergelijk gebruik kan mogelijk een **hefboomfunctie** betekenen voor de verdere ontwikkeling en het gebruik van leerlijnen voor de andere leergebieden.

De school kan voor het leergebied wiskunde aantonen dat ze ontwikkelingsdoelen en/of eindtermen selecteert en nastreeft. Daarbij slaagt ze er in voldoende mate in om de verschillende fasen van de handelingsplanning te doorlopen. Aan de hand van de resultaten van een **screening voor wiskunde** en via de afname van genormeerde toetsen worden **rekengroepen** samengesteld. Onderwijsleerpakketten voor wiskunde zijn algemeen richtinggevend voor het onderwijsleeraanbod. Het team focust vooral op het gezamenlijk vorderen in de leerstof. Specifieke doelen en inhouden op basis van de uitgangspunten van het eigen type en/of **specifieke individuele zorgvragen voor wiskunde** komen duidelijk minder aan bod.

De **evaluatie** bestaat uit de afname van genormeerde, leerpakketgebonden en zelfgemaakte toetsen. De resultaten leiden vooral tot vormen van remediëring en in mindere mate tot gerichte vormen van differentiatie. De resultaten op schoolniveau verzamelen en interpreteren, geven nog geen aanleiding tot bijsturen van het aanbod.

De verschillende fasen van de handelingsplanning worden onvoldoende doorlopen of ontbreken voor het leergebied **wereldoriëntatie**. De visie en de uitgangspunten van de ontwikkelingsdoelen voor type 1 en 8, noch de eindtermen worden als referentiekader gehanteerd om een samenhangend onderwijsaanbod voor te bereiden en op een evenwichtige manier uit te voeren. Het onderwijsaanbod is **weinig doelgericht** en is sterk leerkrachtgebonden. Een doelgerichte aanpak van dit leergebied ontbreekt wat de

leerkansen van de kinderen hypothekeert. Naast inhoudelijke aspecten geldt dit ook voor vormen van **explorerend en zelfontdekkend leren**.

De school moet de handelingsplanning richten op het intentioneel en doelmatig selecteren en nastreven van de decretale ontwikkelingsdoelen en/of eindtermen

voor wereld oriëntatie op het niveau van de leerlingengroep en – zo nodig - van de individuele leerling.

Het team kan de **visie** rond het **proces van handelingsplanning** nog verder uitdiepen. Het inzicht in de handelingsplanning en het concreet toepassen ervan als een **cyclisch gebeuren** is nog niet algemeen verworven.

**Kwaliteitsbewaking** krijgt stilaan meer vorm in 'Remi Quadens'. Zo is de recente ontwikkeling van kijkwijzers een mooie aanzet om het **zelfevaluerend vermogen** van de school te stimuleren. De school kan echter nog meer initiatieven nemen om de onderwijskundige aspecten van de school in kaart te brengen, te evalueren en te verbeteren.

Het toenemend **gedeeld leiderschap** biedt meer en meer sturing aan en opvolging van vernieuwingstrajecten. Een meer inhoudelijke pedagogisch-didactische sturing voor zowel het onderwijskundig functioneren van de hele school, de werking binnen de types als voor de individuele leerkrachten kan echter nog groeien. Van het aanvankelijke ambitieuze **beleidsplan** werden reeds een aantal belangrijke prioriteiten gerealiseerd die noodzakelijk waren voor de verbetering van de onderwijskwaliteit. Het beleid kan zich bezinnen over de ontwikkeling van een **prioriteitenplan op korte en lange termijn** met het oog op een diepgaande verankering van de vernieuwingen in de dagelijkse klaspraktijk.

De Vrije Basisschool voor Buitengewoon Onderwijs 'Remi Quadens' kan verder gaan op de ingeslagen weg en nog meer positief evolueren als ze de **ontwikkelingsdynamiek** continueert, de werkpunten uitzet in een **concreet en realiseerbaar plan** en de **professionaliteit** blijft stimuleren door zowel interne als externe deskundigheid te benutten.

## 2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

### 2.1 Leergebieden in de focus

|                                 |
|---------------------------------|
| wereldoriëntatie -              |
| wereldoriëntatie: dovenscultuur |
| wiskunde -                      |
| wiskunde: functioneel rekenen - |
| wiskundige initiatie            |

### 2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

|                              |
|------------------------------|
| Onderwijs                    |
| Begeleiding                  |
| Leerbegeleiding              |
| Socio-emotionele begeleiding |

## 3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- betekenisvolle aanwezigheid van kinderen met een ernstige socio-emotionele problematiek, met autismespectrumstoornissen en/of gedragsproblemen.
- recente nieuwbouw, verhuizing,...

## 4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden volgende vaststellingen op:

### 4.1 Wereldoriëntatie

**Voldoet niet**

Vaststellingen

- De school gaat voor het leergebied wereldoriëntatie onvoldoende uit van de decretale ontwikkelingsdoelen en/of eindtermen.
- In de individuele handelingsplanning is de **beginsituatiebepaling** voor de leergebieden vooral gericht op Nederlands en wiskunde. Er is geen beginsituatiebepaling voor wereldoriëntatie, met uitzondering van informatie over de sociaal-emotionele ontwikkeling binnen het domein mens over de inzet en het gedrag van het individuele kind.
- Zowel in het groepswerkplan als in de individuele handelingsplannen ontbreekt een gerichte **selectie van doelen** en leerinhouden op maat van de leerlingen. Er wordt enkel globaal gerefereerd naar thema's, activiteiten en projectwerking. Deze aanpak hypothekeert een doelbewuste en doelgerichte benadering geënt op de beginsituatie van de leerlingen.

- De leraren hanteren noch de **visie en de uitgangspunten van de ontwikkelingsdoelen** voor type 1 en 8, noch de eindtermen als referentiekader om het onderwijsaanbod **voor te bereiden** en op een evenwichtige manier uit te voeren.
- De keuze en de invulling van de thema's is de verantwoordelijkheid van de leerkrachten. Zij baseren zich op eigen inzichten en ervaring en occasioneel op de interesses van de leerlingen om een onderwijsleeraanbod te voorzien. De **verticale samenhang en de graduele opbouw** wordt op een veeleer informele wijze afgesproken tijdens een overlegmoment. De leerkrachten hebben geen zicht op de doelen en inhouden die in de voorgaande schooljaren werden nagestreefd of bereikt. Deze aanpak hypothekeert de doelgerichte ontwikkeling van dit leergebied en ontnemt kansen om belangrijke doelen te introduceren, te herhalen en te verankeren. Op die manier mist het team heel wat kansen om de **belangrijke transfer** te maken naar de verwerving van kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes bij aspecten van de ervarings- en belevingswereld van de kinderen. Stappen om een **verticaal en horizontaal samenhangend onderwijsleeraanbod** op maat van de leerlingen te creëren werden nog niet gezet.
- In de **uitvoering** zijn er **sterke verschillen tussen de teamleden**. De meeste leerkrachten hanteren een sterk gestuurde aanpak. Vaak wordt er een identiek aanbod voor de hele groep voorzien ongeacht de verschillen in de beginsituatie en de reeds verworven competenties van de leerlingen. De leerlingen krijgen in de meeste groepen in beperkte mate kansen tot explorerend en zelfontdekkend leren. **Recente initiatieven** om – afhankelijk van het type en de doelgroep – meer te focussen op functioneel **wereldoriënterend onderwijs via 'doen'** en het inlassen van onder **meer leeruitstappen** biedt **perspectieven tot meer actief en interactief leren en meer werkelijkheidsgericht onderwijs**.
- De toenemende aandacht voor leerwandelingen, didactische uitstappen en de projectwerking creëren mogelijkheden om meer **horizontale samenhang** tussen de leergebieden te verwezenlijken.
- Er is weinig eenduidigheid en duidelijkheid rond de **evaluatie** van wereldoriëntatie. De beschikbare evaluatiegegevens bevatten voornamelijk informatie over kenniselementen en in beperkte mate over de ontwikkeling van inzichten, vaardigheden en attitudes.
- Het ontbreken van een concrete en operationele doelenselectie hypothekeert de evaluatiefase. Binnen het cyclisch proces van handelingsplanning is hierdoor een volgende, relevante doelenselectie op basis van de ontwikkeling van de leerlingen niet mogelijk. Ook in de rapportering wordt er weinig of geen bruikbare informatie aan ouders en kinderen gegeven over de selectie van inhouden en doelen of de ontwikkeling van de leerlingen.

## 4.2 wiskunde - wiskunde: functioneel rekenen - wiskundige initiatie

### Voldoet

#### Vaststellingen

- Het team bepaalt de **beginsituatie** van de kinderen voor dit leergebied voornamelijk door het gebruik van genormeerde, leerpakketgebonden toetsen. In de beeldvorming tracht de school zicht te krijgen op de verschillende domeinen. Alle nuttige informatie, ook van vorige kindbetrokkenen, wordt opgenomen in het individueel handelingsplan. Naast het para(medisch), sociaal, psychologisch luik is er ook aandacht voor het pedagogisch-didactische aspect.
- De behaalde resultaten van de **screening voor wiskunde** worden verwerkt door de orthopedagoge en de zorgbegeleider en worden besproken op de klassenraad. Ze vormen de basis voor een globale niveaubepaling van de leerling en de samenstelling van de **rekengroepen** als grove vorm van differentiatie. Specifieke individuele zorgvragen voor wiskunde komen in mindere mate voor.



- Voor de samenstelling van het **groepswerkplan** hanteert het team de leerpakketten als referentiekader. De keuze van het leeraanbod is vooral gebaseerd op een situering van de rekengroep binnen de graduele opbouw van het gekozen leerpakket. De decretale ontwikkelingsdoelen en/of eindtermen zijn weinig richtinggevend voor de bepaling van het leeraanbod.
- Voor de **doelenselectie** beschikken de teamleden over **een leerlijn voor alle groepen**. Deze leerlijn werd uitgewerkt op basis van de decretale ontwikkelingsdoelen en/of eindtermen voor het leergebied. Leraren geven echter aan dat zij de leerlijn niet als een functioneel planningsinstrument hanteren om ontwikkelingsdoelen en/of eindtermen doelbewust en doelgericht op maat van de leerling te selecteren. De school wil vooral vanuit **verantwoordingsperspectief** aantonen dat de doelen voor wiskunde planmatig worden geselecteerd en nagestreefd.
- In de **voorbereidingsfase** onderscheidt de school **differentiatieklassen en projectklassen**. In de differentiatieklassen ligt de nadruk veeleer op het gebruik van leerpakketten, in de projectklassen wordt getracht om meer projectmatig te werken op basis van eigen samengesteld materiaal uit verschillende bronnen. In alle klassen worden **leerpakketten als referentiekader** gebruikt voor het onderwijsaanbod in de rekengroepen. Het team heeft het nog moeilijk om specifieke doelen en inhouden voor de rekengroepen, op basis van de visie en de uitgangspunten van het eigen type, te selecteren binnen het onderwijsleerpakket. Dit kan mogelijk leiden tot een aanbod dat slechts weinig of gedeeltelijk past voor de doelgroep.
- In de **uitvoering** ligt de focus algemeen sterk op het vorderen in het leerpakket en op individueel werk. Elke leerkracht krijgt hierbij een grote autonomie wat ten koste gaat van de **samenhang en continuïteit** van het onderwijsaanbod op schoolniveau.
- In alle groepen verlopen de activiteiten **sterk leerkrachtgestuurd** en zijn er minder kansen tot interactief leren of (samen) problemen oplossen. De meeste leraren voorzien wel in **tempodifferentiatie** maar richten zich meestal op het 'gezamenlijk' vorderen en op het gemiddelde niveau van de groep. Doelgerichte binnenklasdifferentiatie ten behoeve van de individuele noden van de leerlingen, al dan niet op basis van een individueel handelingsplan, is sterk leerkrachtgebonden en komt slechts uitzonderlijk voor.
- De dagelijkse observatiegegevens leiden tot een continue evaluatie en bieden kansen tot onmiddellijke bijstellingen. De periodieke evaluatie bestaat uit de afname van genormeerde, leerpakketgebonden en zelfgemaakte toetsen. Hierbij worden zowel de leerkrachten als de paramedici betrokken.
- De evaluatiegegevens en -resultaten worden gebruikt om passende remediëring te voorzien, maar zelden om een aanbod op maat te voorzien. Slechts in beperkte mate worden ze gebruikt binnen het proces van handelingsplanning. De resultaten op schoolniveau verzamelen en interpreteren leidt nog niet tot een gerichte bijsturing van het onderwijsleeraanbod.

## 5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

### 5.1 Personeelsbeheer

### 5.2 Professionalisering

### 5.3 Materieel beleid

### 5.4 Welzijn

### 5.5 Curriculum

### 5.6 Begeleiding

#### 5.6.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- Voor de basisprincipes van de leerbegeleiding baseert de school zich op de schooleigen visie. De school ontwikkelde op basis van haar pedagogisch project nog geen visie voor elk onderwijstype afzonderlijk, die sturend is voor de doelgerichtheid van de leerbegeleiding en voor de onderwijspraktijk.
- De leerbegeleiding is organisatorisch sterk uitgebouwd en er is een duidelijke taakverdeling tussen alle kindbetrokkenen. Naast de directeur stuurt de orthopedagoge samen met de zorgbegeleiders 'didactiek', 'socio-emotionele ontwikkeling' en 'gezinnen' de leerbegeleiding aan. De diverse paramedici en therapeuten van het MPI werken geïntegreerd en complementair, zowel klasintern als –extern. Naargelang de noden van de leerlingen bieden zij zowel specifieke therapie als extra **ondersteuning** in de klaspraktijk.
- Om de **multidisciplinaire communicatie** over leerlingen te optimaliseren, nemen de kindbetrokkenen deel aan het multidisciplinair overleg, de verschillende formele overlegmomenten en kindbesprekingen. Alle therapeuten en paramedici, maar ook de bijzondere leerkrachten muzische vorming en lichamelijke opvoeding hebben hun inbreng. De school overweegt om in de toekomst over te stappen naar een digitaal leerlingvolgsysteem om de informatiedoorstroming te vergemakkelijken.
- De **handelingsplanning** focust sterk op de beginsituatiebepaling door alle kindbetrokkenen en resulteert in een duidelijke beeldvorming en een gedocumenteerd leerlingdossier. Na een intakegesprek met de ouders en op basis van informatie van vorige kindbetrokkenen en screenings door therapeuten, zorgbegeleider en groepsleerkracht worden de leerlingengroepen en de niveaugroepen voor wiskunde en Nederlands samengesteld. De overige leergebieden worden op dit moment vrij globaal en dus nog minder op het niveau van het individuele kind benaderd.
- De school hanteert een vorm van 'structurele differentiatie' gebaseerd op enerzijds de eigenheid van elk type en anderzijds op de 'leerbaarheid' van de leerlingen. De samenstelling van de groepen is gebaseerd op talige aspecten. Daarnaast hergroepeert de school de leerlingen in spellinggroepen, rekengroepen en/of projectgroepen. De school experimenteert recent met 'menggroepen' van leerlingen uit type 3 en type 8. Naast de cognitieve ontwikkeling staat hierbij de sociaal-emotionele ontwikkeling centraal.
- De **doeltreffendheid** van de doelenselectie wordt nog vaak belemmerd door het ontbreken van concreet geformuleerde doelen. De meeste leerkrachten gaan veeleer uit van activiteiten en/of leerpakketten en vertrekken nog weinig vanuit ontwikkelingsdoelen voor het buitengewoon onderwijs en/of eindtermen gekoppeld aan de specifieke zorgvragen van de individuele of groepjes leerlingen. Het inzicht in de visie op handelingsplanning als cyclisch proces is nog niet voor alle leraren een verworvenheid.

- De school **ontwikkelt** voor **ouders** een grote laagdrempeligheid en onderneemt daartoe verschillende acties. De ouders krijgen een duidelijke plaats in de leerbegeleiding en worden meer en meer '**partners in zorg**'. De zorgbegeleider 'gezinnen' is de 'brug' tussen thuis en school en werkt preventief en remediërend rond specifieke problemen in verband met de thuissituatie van de kinderen.

### 5.6.2 Sociale en emotionele begeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- In de school heerst momenteel een **positief leefklimaat** waarbij de leerkrachten voldoende aandacht hebben voor het welbevinden van de kinderen. Het team ondernam een aantal initiatieven met het oog op **conflictbeheersing**. De school voorziet in een permanentie-team dat ondersteuning biedt bij crisismomenten (time-out). Maar ook talrijke waardevolle acties zoals de hippotherapie, de aanschaf van materialen, de gezamenlijke maandpunten, een onderwijspakket als inspiratiebron voor specifieke lessen sociaal-emotionele ontwikkeling en de **duidelijke school-, klas- en speelplaatsafspraken** brengen **rust bij de teamleden en bij de kinderen**.
- Vanuit de **schoolvisie** als inspiratiebron creëert het beleid een ondersteunende beleidsfunctie '**zorgbegeleider socio-emotionele ontwikkeling**'. Dit wijst op het belang dat de school hecht aan de socio-emotionele begeleiding. Deze zorgbegeleider biedt **doelgericht** ondersteuning op school-, klas – en leerlingniveau. Ook voor eventuele moeilijkheden buiten de school (zoals tijdens het busvervoer) is zij het aanspreekpunt.
- Het team ontwikkelde zeer recent een **leerlijn sociaal-emotionele ontwikkeling** op basis van de ontwikkelingsdoelen en/of eindtermen en hanteert een onderwijspakket om op een gestructureerde manier aandacht te besteden aan dit ontwikkelingsaspect. De transfer van het geleerde naar de overige leergebieden is afhankelijk van de individuele leerkracht. Een geïntegreerde benadering van de ontwikkelingsdoelen voor sociaal-emotionele ontwikkeling kan een duidelijke meerwaarde betekenen voor de ontwikkeling van inzichten, vaardigheden en attitudes. De bestaande leerlijn niet enkel gebruiken vanuit verantwoordingsperspectief maar ze functioneel integreren als **ondersteuning** voor de dagelijkse klaspraktijk vormt nog een grote uitdaging.
- De leerkrachten gebruiken verschillende systemen van straffen en belonen, gebaseerd op grensbepalend gedrag. Positief is dat het team momenteel de nadruk legt op beloning van gewenst sociaal gedrag. **Visieontwikkeling** rond straffen en belonen kan nog in kracht winnen.
- De hergroepering van de groepen **type 3 in de vernieuwde lokalen** vormt een belangrijke stap naar meer cohesie, overleg en onderlinge afstemming binnen het type. De klaslokalen met voor elk kind een afgeschermd werktafel is sterk gericht op het preventief voorkomen van gedragsproblemen en het bieden van een duidelijke structuur om tot vooral cognitieve ontwikkeling te komen. Het team zal er zich voor moeten hoeden dat 'structuur' geen doel op zich vormt maar slechts een middel is om gunstige leervoorwaarden te creëren.
- Met het oog op de verdere **integratiemogelijkheden** van de leerlingen, zoals bij **overgang naar het gewoon en/of secundair onderwijs**, is het wenselijk een strategie af te spreken om de sociale vaardigheden in groep doelgericht, systematisch en planmatig te ontwikkelen.
- Om de **doeltreffendheid** van de sociaal-emotionele ontwikkeling en de noden van de kinderen in kaart te brengen hanteert het team een screeningslijst en koppelt er prioritaire individuele werkpunten aan.
- De sociaal en emotionele begeleiding van de kinderen vormt systematisch een onderwerp op het **multidisciplinair overleg**. Ook voor de leerkrachten muzische

vorming en lichamelijke opvoeding wordt een specifiek aanvullend overleg met aandacht voor onder meer de sociaal-emotionele ontwikkeling voorzien.

- De school investeerde sterk in **professionalisering** rond de sociale en emotionele begeleiding met het oog op een meer gelijkgerichte en adequate aanpak van kinderen met een socio-emotionele problematiek, met autismespectrumstoornissen en/of gedragsproblemen. De interne deskundigheid aanwenden om de deskundigheid van het hele team te vergroten kan nog groeien.

## 5.7 Evaluatie

## 6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

Vaststellingen

- Na het gunstig advies van de opvolgingscontrole in mei 2006 heeft het beleid verder sterk geïnvesteerd in het structureren en systematiseren van de schoolwerking. Het nieuwe schoolbestuur zette samen met de nieuwe directeur de zeer talrijke prioriteiten uit in een langetermijnplanning voor vijf jaar (2007-2012).
- Het **beleidsplan** focust vooral op het geven van vernieuwende impulsen, individuele en teamgerichte professionalisering en de optimalisering van onderwijskundige aspecten. Sturing, coaching en opvolging van de concrete klaspraktijk om de vele initiatieven en impulsen te borgen of bij te sturen blijft nog veeleer beperkt. Recent nam het beleid het initiatief om de pedagogische begeleiding te engageren om hierbij ondersteuning op beleids- en teamniveau te bieden.
- De school leverde de voorbije jaren heel wat inspanningen op **materieel, (infra)structureel (nieuwbouw) en pedagogisch vlak**. Leraren geven aan dat de positieve resultaten reeds merkbaar zijn en dat de veranderingen een duidelijke positieve impact hebben op de schoolwerking en op het welbevinden van het team en van de kinderen.
- De **evolutie naar een gedeeld intern leiderschap** brengt geleidelijk meer duidelijkheid over de verschillende verantwoordelijkheden en de taakverdeling binnen de schoolwerking. De voorwaarden zijn aanwezig om het onderwijskundig functioneren van de hele school, de onderscheiden types en van de individuele leerkrachten binnen **een gelijkgerichte visie** nog verder **participatief** uit te bouwen.
- De leerkrachten en de paramedici realiseren via formeel en informeel overleg vooral onderlinge afstemming over de pragmatische aanpak van leerlingen. De school zoekt naar een gepast digitaal systeem om de onderlinge communicatie, de uitwisseling van informatie en de handelingsplanning te verbeteren.
- De school neemt recent initiatieven om een **zelfevaluerend vermogen** op gang te brengen via de ontwikkeling en het gebruik van kijkwijzers voor een aantal onderwijskundige aspecten. Zo legt het beleid de kritische reflectie op de didactische leerlingdossiers bij de leraren zelf.
- De school onderneemt nog weinig initiatieven om aspecten van het **onderwijskundig functioneren van de school** in kaart te brengen, te evalueren, te borgen en/of bij te sturen.

## **7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL**

### **7.1 Wat doet de school goed?**

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het meer gestructureerde verloop in het proces van handelingsplanning.
- De kwaliteitsvolle beeldvorming en de bepaling van de beginsituatie voor wiskunde en Nederlands die resulteert in een gedocumenteerd individueel leerlingdossier met relevante informatie.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De toenemende aandacht voor een gestructureerde aanpak van de sociale en emotionele begeleiding van de leerlingen en de bijbehorende, groeiende samenwerking.
- De ontwikkeling en de stapsgewijze concretisering van een schoolvisie over een meer gelijkgerichte aanpak van leerlingen met een sociaal-emotionele en/of gedragsproblematiek.
- De initiatieven om via innoverende impulsen aspecten van de schoolwerking te actualiseren.
- Het recent engageren van de pedagogische begeleiding om op beleids- en teamniveau ondersteuning te bieden.

Wat betreft het algemeen beleid

- De doelgerichte en planmatige sturing van het nieuwe schoolbestuur en het intern leiderschap dat resulteert in een duidelijker en gestructureerder schoolbeleid.
- De weloverwogen en volgehouden aandacht voor de vernieuwing van de infrastructuur en de aankoop van gepast didactisch materiaal en de positieve invloed hiervan op het welbevinden van de teamleden en de leerlingen.
- De investering in de professionalisering van de teamleden gericht op het creëren van een breder draagvlak voor de implementatie en verankering van onderwijsvernieuwingen.

### **7.2 Wat kan de school verbeteren?**

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De school kan de leerlijn wiskunde functioneel benutten binnen het proces van handelingsplanning om een relevante en passende doelenselectie op het niveau van de individuele leerling en de groepen te maken.
- Het team kan het onderwijsleeraanbod en bijbehorende werkvormen voor wiskunde nog sterker afstemmen op de beginsituatie en de specifieke noden van de leerlingen.
- De school kan een schooleigen evaluatiesysteem ontwikkelen om de leerlingen tijdens hun schoolloopbaan doelgerichter op te volgen en efficiënter bij te sturen binnen de handelingsplanning

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De school kan de sociale en emotionele begeleiding versterken door de bestaande leerlijn sociaal-emotionele ontwikkeling nog meer te implementeren in de dagdagelijkse klaspraktijk, geënt op de beginsituatie en de specifieke noden van de leerlingen.

Wat betreft het algemeen beleid

- De verdere ontwikkeling van een gedeeld leiderschap, dat zowel het onderwijskundig functioneren van de hele school, van de onderscheiden types en van de individuele leerkrachten meer inhoudelijke sturing geeft binnen een gelijkgerichte visie.
- De ontwikkeling van een realiseerbaar en gezamenlijk gedragen prioriteitenplan op korte en lange termijn met het oog op een diepgaande verankering van veranderingen en vernieuwingen in de dagelijkse praktijk.

### **7.3 Wat moet de school verbeteren?**

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De handelingsplanning richten op een intentionele en doelmatige selectie van de ontwikkelingsdoelen en/of eindtermen voor wereldoriëntatie, geënt op de beginsituatie van de leerlingengroep en van de individuele leerling.
- De realisatie van een bijbehorend horizontaal en samenhangend onderwijsleeraanbod (voorbereiding, uitvoering en evaluatie).

## 8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

| <b>BEPERKT<br/>GUNSTIG</b>   |                                                                                                                                                                                                                                              |
|------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                              | Omwille van                                                                                                                                                                                                                                  |
| voor de volledige instelling | De handelingsplanning is onvoldoende gericht op het intentioneel en doelmatig selecteren en nastreven van de ontwikkelingsdoelen en/of eindtermen voor wereldoriëntatie op het niveau van de leerlingengroep of van de individuele leerling. |

## 9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet vanaf **1 september 2014** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Lydia Loquet

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname  
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: